

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล ส่วนวินัยและระบบคุณธรรม โทร.๒๓๒๗

ที่ ศบค. ๕๙๖๒

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ สืบ นก ๕๙๖๒ / ๒๗ มิ.ย. ๖๒

เรื่อง แจ้งเวียนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและการบริหารจัดการความเสี่ยง กรมชลประทาน

๑

เรียน ผู้อำนวยการสำนัก/กอง

ตามที่กรมฯ ได้พิจารณาเห็นชอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต กรมชลประทาน เพื่อให้เป็นไปเกณฑ์การประเมินตามตัวชี้วัดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๖ กำหนดให้ส่วนราชการ ดำเนินการประเมินความเสี่ยงประจำปี จะต้องเป็นผลการประเมินความเสี่ยงและการบริหารจัดการ ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือ การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน และจะต้องเป็นข้อมูลของปีที่ประเมิน นั้น

สำนักบริหารทรัพยากรบุคคลจึงขอแจ้งเวียนสรุปผลการประเมินความเสี่ยงและการบริหาร การจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน และขอให้สำนัก/กองแจ้งเวียนและกำชับเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่ ผู้ควบคุมงาน ดำเนินการควบคุมงานให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาทุกประการ และเป็นไปตามระเบียบพัสดุที่กำหนดไว้ และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้างดำเนินการตรวจ รับงานให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาทุกประการและเป็นไปตามระเบียบพัสดุ ที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือขัดต่อระเบียบของทางราชการ อันจะเป็นความเสี่ยงการทุจริต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(นายเอนก ก้านสังวอน)

ผส.บค

เรียน ผอ.ส่วน, ผอ.ร.กต, ทน.๑-๕ มอ. และ ผนท.๑๐.

เพื่อโปรดทราบและกำชับเจ้าหน้าที่ในสังกัดทราบ
ถือปฏิบัติ ตามระเบียบดังกล่าวโดยเคร่งครัดต่อไป

(นายธีระพล ตั้งสมบุญ)

ผส.บอ. ๒๗ มิ.ย. ๒๕๖๒

๒ คมท ๐๗/๗๗/๒๕๖๒

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ว.ร. 2109 ๕๕๖. 2479/๖2
13/๐๙/๖2 1๘๕.ค.๖๒
17.25๖๒

ส่วนราชการ สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล ส่วนวินัยและระบบคุณธรรม โทร.๒๓๒๗ กมด 5๕๖2

ที่ E๕๖๓.๐๘/๕๕๖/๒๕๖๒ วันที่ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน อช. ผ่าน รธร.

ตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินตามตัวชี้วัดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๖ กำหนดให้ส่วนราชการดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี จะต้องเป็นผลการประเมินความเสี่ยงและการบริหารจัดการจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน และจะต้องเป็นข้อมูลของปี ที่ประเมิน โดยให้ดำเนินการตามคู่มือประเมินความเสี่ยงการทุจริต FRAs : FRAUD RISK-ASSESSMENTS ของสำนักงาน ป.ป.ท. และให้ดำเนินการรายงานผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตดังกล่าวให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทราบผ่านทางเว็บไซต์ ภายในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒ นั้น

สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล จึงได้จัดทำกรประเมินความเสี่ยงการทุจริต FRAs : FRAUD RISK-ASSESSMENTS เสนอมาเพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบ

(นายเอนก ก้านสังวอน)
ผส.บค

ผ่าน

(นายมนัส กำเนิดมณี)
รธร.
๑๘ มี.ค. ๒๕๖๒

เห็นชอบ

(นายทองเปลว กองจันทร์)
อช.

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
FRAs : FRAUD RISK-ASSESSMENTS
กรมชลประทาน

จัดทำโดย : ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
กรมชลประทาน
มีนาคม ๒๕๖๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หลักการและเหตุผล

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้พัฒนาเครื่องมือการประเมินเชิงบวกเพื่อเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต และเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักให้หน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและมีคุณธรรม โดยใช้ชื่อว่า “การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)” ปัจจุบันการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ได้ถูกกำหนดเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ซึ่งถือเป็นการยกระดับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ให้เป็น “มาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุก” ที่หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศจะต้องดำเนินการ โดยในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินตามตัวชี้วัดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๖ กำหนดให้ ส่วนราชการดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปี จะต้องเป็นผลการประเมินความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน และจะต้องเป็นข้อมูลของปีที่ประเมิน โดยให้ดำเนินการตามคู่มือประเมินความเสี่ยงการทุจริต FRAs : FRAUD RISK-ASSESSMENTS ของสำนักงาน ป.ป.ท.

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน

- ๑) ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๒) ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
- ๓) ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้านภารกิจหลักตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน

การระบุความเสี่ยง

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ต้องทำการคัดเลือกกระบวนการงาน จากภาระงานที่จะทำการประเมิน ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ท. ได้จำแนกการประเมินความเสี่ยงการทุจริตไว้ ๓ ด้าน ซึ่งในส่วนของกรมชลประทานได้พิจารณาและวิเคราะห์แล้วเห็นว่า กระบวนการบริการงานตามสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญอยู่ในภาระงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และเป็นงานด้านภารกิจหลักตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน เนื่องจากกรมชลประทานเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการพัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ เพื่อการเกษตร การพลังงาน การสาธารณสุข โภค หรือการอุตสาหกรรม และหมายรวมถึงการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำ

- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	ผู้ควบคุมงานไม่ดำเนินการควบคุมงาน ให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาทุกประการ หรือไม่ เป็นไปตามระเบียบพัสดุที่ได้กำหนดไว้		✓		
๒	คณะกรรมการตรวจการจ้างไม่ดำเนินการตรวจรับงานให้ถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามแบบรูป รายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา หรือไม่ เป็นไปตามระเบียบพัสดุที่ได้กำหนดไว้		✓		

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

ตารางที่ ๓ นำขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงจากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่าระดับ ๑-๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑-๓ เช่นกัน โดยค่า ๑-๓ มีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น เป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น เป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้เสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาศิเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒-๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นมีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือผลกระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

**ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ
(หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix))**

ที่	ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	ผู้ควบคุมงานไม่ดำเนินการควบคุมงานให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาทุกประการ หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุที่ได้กำหนดไว้		๒			๓		๖
๒	คณะกรรมการตรวจการจ้างไม่ดำเนินการตรวจรับงานให้ถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุที่ได้กำหนดไว้		๒			๓		๖

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริตว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดสรร สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน แต่ยอมรับได้มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
๑. ผู้ควบคุมงานไม่ดำเนินการควบคุมงานให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาทุกประการ หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุที่ได้กำหนดไว้	พอใช้		ปานกลาง	
๒. คณะกรรมการตรวจการจ้างไม่ดำเนินการตรวจรับงานให้ถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุที่ได้กำหนดไว้	พอใช้		ปานกลาง	

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk-Control Matrix Assessment ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่อง ๓ หรือ ๕ หรือ ๖ หรือ ๗ หรือ ๘ หรือ ๙ โดยเฉพาะช่องสูง (๙) ควรเลือกมาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตก่อนเป็นอันดับแรก

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทางบริหารความเสี่ยงการทุจริต
๑. ผู้ควบคุมงานไม่ดำเนินการควบคุมงานให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาทุกประการ หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุที่ได้กำหนดไว้	๑.๑ จัดทำหนังสือเวียนกำชับให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ผู้ควบคุมงานดำเนินการควบคุมงานให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาทุกประการ และเป็นไปตามระเบียบพัสดุที่ได้กำหนดไว้ ๑.๒ จัดทำหนังสือเวียนกำชับให้อำนวยการสำนัก/โครงการ ในฐานะผู้บังคับบัญชาให้ควบคุม กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของผู้ควบคุมงานเป็นระยะ ๑.๓ จัดอบรมให้ความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบ วินัยเกี่ยวกับภัยของการทุจริตที่จะเกิดขึ้น
๒. คณะกรรมการตรวจการจ้างไม่ดำเนินการตรวจรับงานให้ถูกต้องครบถ้วนเป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุที่ได้กำหนดไว้	๒.๑ จัดทำหนังสือเวียนกำชับให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจการจ้างให้ดำเนินการตรวจรับงานให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญาทุกประการ และเป็นไปตามระเบียบพัสดุที่ได้กำหนดไว้ ๒.๒ จัดทำหนังสือเวียนกำชับให้อำนวยการสำนัก/โครงการ ในฐานะผู้บังคับบัญชาให้ควบคุม กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจการจ้างเป็นระยะ ๒.๓ จัดอบรมให้ความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบ วินัยเกี่ยวกับภัยของการทุจริตที่จะเกิดขึ้น